

Asia: VN/11312/2022

Lausuntopyyntö maanteiden toiminnallisen luokituksen päivitystä koskevasta arviomuistiosta

Lausunnonantajan lausunto

Olisiko tiesuunnitelma asianmukainen tapa päättää maantien toiminnallisesta luokasta?

Lähtökohtaisesti Etelä-Karjalan liitto näkee hyvänä toimintamallin, jossa maanteiden toiminnallisista luokista päätetään jatkossa tiesuunnitelmissa. Epäselväksi kuitenkin jää, kuinka maanteiden toiminnallisia luokkia käsitellään tapauksissa, joissa tarkasteltava maantie tai yhteysväli ulottuu useamman maakunnan tai ELY-keskuksen alueelle. Arviomuistiossa todetaan, että muulloin kuin tiehankkeiden yhteydessä toteutettavia hallinnollisten luokkien tarkasteluja olisi tarkoituksenmukaista toteuttaa alueellisina kokonaisuuksina. Arviomuistiossa edellä mainittua menettelytapaa ei ole tarkemmin avattu ja jääkin epäselväksi, mitä menettely käytännössä tarkoittaisi.

Arviomuistion perusteella jää jossain määrin epävarmuutta siihen, onko tässä yhteydessä kyse aineellisesta oikeussäännöksestä vai hallintopäätöksestä. Perustuslain vaatimus asian suhteen tulisikin varmistaa ennen säädösvalmistelun jatkamista.

Vuoropuhelu valtion liikennehallinnon ja alueellisen liikennejärjestelmäsuunnittelun kanssa on tärkeä ja kannatettava asia myös maanteiden luokituksen päivittämiseen liittyvissä asioissa riippumatta siitä, olisiko kyseessä nykyisen lainsäädännön (LjMTL 4.2 §) mukaisen menettelyn jatkaminen tai arviomuistiossa esitetty tiesuunnitelmamenettely.

Mitä mieltä olette esitetystä suunnitelmasta toiminnallisen luokituksen päivityksen toteuttamiseksi?

Etelä-Karjalan liitto pitää arviomuistiossa esitettyä päivityksen toteutustapaa hyvänä ja perusteltuna. Alueellisessa liikennejärjestelmätyössä ja liikennejärjestelmätyöryhmissä ovat mukana keskeiset valtion liikennehallinnon toimijat (ELY-keskusten liikennevastuualueet, Väylävirasto ja Traficom) sekä edustus maakuntaliitosta ja alueen kunnista. Näin ollen alueelliset liikennejärjestelmätyöryhmät tarjoavat toimivan ja olemassa olevan foorumin luokittelun päivitystarpeiden käsittelyyn sekä siitä käytävään vuoropuheluun. Etelä-Karjalan liitto näkee, että ELY-keskuksilla on keskeinen rooli

toiminnallisen luokittelun päivitystarpeiden tarkastelussa sekä asian käsittelyyn tuomisessa osana alueellista liikennejärjestelmätyötä.

Mikäli toiminnallisen luokituksen päivitys tehdään hallintopäätöksellä tiesuunnitelmassa, haluaa Etelä-Karjalan liitto tuoda esiin seuraavaa.

Arviomuistiossa maanteiden luokituksen päivitykseen liittyvä tarvittava säädösvalmistelu esitetään toteutettavaksi osana ns. Smart TEN-T direktiivin täytäntöön panemista koskevaa säädöshanketta jo kuluvan vuoden aikana. Arviomuistiossa todetaan tähän liittyen, että huolellisen valmistelun ja valtakunnallisesti yhdenmukaisten luokittelun lähtökohtien varmistamiseksi toiminnallisen luokituksen päivitystä ei kuitenkaan kokonaisuudessaan olisi mahdollista toteuttaa vuoden 2022 aikana.

Etelä-Karjalan liiton näkemyksen mukaan asia tulisi käsitellä – ottaen huomioon huolellinen ja eri näkökohdat huomioon ottava valmistelu – omana säädösvalmistelunaan. Asian kytkemistä edellä mainittuun Smart TEN-T direktiivin täytäntöön panemista koskevaan säädösvalmisteluun emme näe tarkoituksenmukaisena ottaen huomioon muun muassa päivitystarpeiden selvittämiseen alueellisessa liikennejärjestelmäsuunnittelussa tarvittava aika, ja tämän jälkeen valtakunnallisen tilannekatsauksen muodostaminen asiasta. Säädösvalmistelun ajankohdaksi soveltuisi esitettyä paremmin seuraavan valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelun ajankohta, johon mennessä olisi ehditty tarkentaa toiminnallisten luokkien määrittelyn periaatteita ja linjauksia.

Arviomuistiossa esitetty maanteiden luokittelun käsittely alueellisissa liikennejärjestelmätyöryhmissä olisi helpompaa (ottaen huomioon maakuntakaavoitus) kuin yksityiskohtaisempi maanteiden, katujen ja yksityisteiden rajapintojen käsittely. Maanteiden luokittelun ja edellä mainittujen rajapintojen käsittely alueellisessa liikennejärjestelmätyössä saattaisi merkitä kokousmäärän lisääntymistä ja kokousten ennakkovalmistelun lisääntymistä ELY-keskuksissa ja kunnissa, unohtamatta myöskään hallinnollisten kustannusten (kuulemis- ja vuorovaikutusmenettelyt) ja työmäärän lisääntymistä eri toimijatahoissa.

Arviomuistiossa todetaan, että muulloin kuin tiehankkeiden yhteydessä toteutettavia hallinnollisten luokkien tarkasteluja olisi tarkoituksenmukaista toteuttaa alueellisina kokonaisuuksina. Tällä tarkoitettaneen myös tapauksia, joissa tarkasteltava maantie sijaitsee esimerkiksi useamman maakunnan ja ELY-keskuksen alueella. Tällaista tapausta ei ole käsitelty arviomuistiossa. Tämä edellyttänee tarvittavat säädösmuutokset ja suunnittelukäytännöt sekä toimivaltaisen ELY-keskuksen määräytymisperusteet.

Muut huomiot

-

Tynkkynen Sonja
Etelä-Karjalan liitto